OLAVS CERS PIEDALĀS JURISTA VĀRDA RAIDIERAKSTĀ

Posted on 6. novembris, 2026 by birojs@cersjurkans.lv

Kurš princips civilprocesā ir svarīgāks - sacīkstes vai objektīvās izmeklēšanas?
Kā nodrošināt taisnīgu lietas izskatīšanu, vienlaikus saglabājot tiesas objektivitāti, pušu procesuālo vienlīdzību un sacīkstes principa ievērošanu?
Par šiem jautājumiem **Jurista Vārds** jaunākajā raidierakstā diskutē Augstākās tiesas un Tieslietu padomes priekšsēdētājs **Aigars Strupišs** un **CersJurkāns** zvērināts advokāts **Olavs Cers**.
Pēc viņa domām, šī saruna bija īpaši vērtīga tieši kā tiesneša un advokāta diskusija par to, kā civilprocesuālās normas "lasa", saprot un piemēro atšķirīgi procesa dalībnieki - ja visiem procesa dalībniekiem izdotos nonākt pie vienota kopsaucēja, tiesas process nenoliedzami kļūtu ātrāks un vieglāks.
Sarunas laikā tika skarta arī šobrīd sāpīgākā tiesu sistēmas problēma - strauji augošie civillietu izskatīšanas termiņi. Sarunas laikā secināts, ka šobrīd pirmās instances tiesās sēdes tiek nozīmētas jau uz 2028. gada martu.
Sarunas dalībnieki bija vienisprātis, ka tiesas procesu var atvieglot un paātrināt, ieviešot vienotu izpratni par tiesneša tiesībām un pienākumiem dažādus procesuālus jautājumus izlemt ārpus tiesas sēdes.
Piemēram, ja viena puse iesniegusi pierādījumus, tiesai nebūtu jāgaida nākamā tiesas sēde, lai tajā lemtu par pierādījumu pievienošanu vai atteikumu tos pievienot lietai - šo jautājumu tiesa var izlemt ārpus tiesas sēdes, patstāvīgi novērtējot iesniegto pierādījumu attiecināmību un pieļaujamību. Līdzīgi varētu tikt lemts arī par liecinieku pieaicināšanu, kā arī citiem procesuāliem jautājumiem.
Šobrīd tiesu prakse procesuālo jautājumu izlemšanā atšķiras, kas nereti rada nepieciešamību atlikt lietas izskatīšanu un nozīmēt nākamo tiesas sēdi.
Visbeidzot, atzinīgi tika novērtēts arī sagatavošanas sēdes institūts, kas šobrīd netiek pienācīgi izmantots. Proti, neilgā laikā pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesai būtu jānozīmē sagatavošanas sēde, kurā tiktu izlemti sākotnējie procesuālie jautājumi, izrunātas neskaidrības un

ieskicēts tiesvedības procesa plāns.
Savukārt vēlāk pieteiktie procesuālie lēmumi tiesai pārsvarā būtu izlemjami ārpus tiesas sēdes.
Ideālā gadījumā pirmās instances tiesai būtu jādarbojas saskaņā ar formulu "1+1", proti, viena sagatavošanas sēde un lietas izskatīšana otrā tiesas sēdē.
Paldies žurnāla Jurista Vārds galvenajai redaktorei Dinai Gailītei par aizraujošās diskusijas vadīšanu!
Atgādinām, ka zvērinātu advokātu **Olava Cera** un **Aijas Tuvikenes** raksts **"Tiesas procesuālais atbalsts pusei sacīkstes ietvaros - vai tas ir pietiekami regulēts?"** izlasāms Jurista Vārda oktobra numurā.